

การออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อใช้สำหรับของที่ระลึก

พบพร เอี่ยมใส^{1*} ธนกิจ โคกทอง² และ ธัญลักษณ์ ศุภพลธร³

Kamphaeng Phet University Logo Design for Souvenirs

Pobporn Iamsai^{1*} Tanakit Koktong² and Tunyaluk Suphaphonthorn³

¹⁻² คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ สำนักวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹⁻² Faculty of Industrial Technology, Kamphaeng Phet Rajabhat University

³ School of Computer and Information Technology, Chiang Rai Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail address : khunpob.aum@gmail.com

Received October 31, 2017

revised December 12, 2017

accepted January 20, 2018

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อใช้สำหรับของที่ระลึก ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์เพื่อใช้ในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบตราสัญลักษณ์เพื่อใช้ในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรให้เป็นสากล เหมาะสมต่อการนำไปใช้งานต่าง ๆ โดยใช้วิธีสนทนากลุ่มกับบุคลากรและนักออกแบบในการศึกษาความเป็นมาและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อกำหนดโจทย์การออกแบบและวิเคราะห์และทำการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรรูปแบบใหม่ที่ร่วมสมัย มีความหมายและง่ายต่อการจดจำ โดยได้ออกแบบและพัฒนาตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเป็นดอกสักทองและใช้ตัวย่อภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยและใช้สีแสดงของมหาวิทยาลัย โดยจากการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป พบว่าความพึงพอใจงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีความพึงพอใจในระดับมากในทุก ๆ ประเด็น หากแต่ความพึงพอใจงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรในประเด็นมีความเป็นสากล ร่วมสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.50 การแปลความพึงพอใจของค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การออกแบบ, ตราสัญลักษณ์, ของที่ระลึก, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ABSTRACT

This study is about the logo designing of the Kamphaeng Phet Rajabhat University that using for souvenirs. This research aims to 1) Logo design for souvenir of Kamphaeng Phet Rajabhat University. 2) To evaluate satisfaction in the logo of Kamphaeng Phet Rajabhat university. It is the beginning of the logo design to use as a souvenir of Kamphaeng Phet Rajabhat University. First, started from a study about the history and identity of Kamphaeng Phet Rajabhat University to specify and analyze the way to design, then beginning to design the new contemporary style the Kamphaeng Phet Rajabhat University's logo. The new logo is meaningful and easy to remember. Designing and developing Kamphaeng Phet Rajabhat University's new logo by using golden teak flower, the English acronym of the university and orange color. From the people's satisfaction evaluation found that the satisfaction of the Kamphaeng Phet Rajabhat University's new logo designing is being in the high level in every topic, especially in contemporary and universal design topic has the highest average at ($\bar{X}$) 4.46 and 0.50 in S.D. that mean the satisfaction level is high.

Keyword: Design, Logo, Souvenirs, Kamphaeng Phet University

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2516 มติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กรมการฝึกหัดครูจัดตั้งวิทยาลัยครูกำแพงเพชร โดยสถาปนาขึ้น เมื่อ 29 กันยายน 2516 ปีพุทธศักราช 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่งว่า “สถาบันราชภัฏ” เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 ซึ่งในปีพุทธศักราช 2538 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลให้วิทยาลัยครูกำแพงเพชร มีฐานะเป็น สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2538 โดยมีตราประจำมหาวิทยาลัย คือ พระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ 9 เป็นรูปพระที่นั่งอัฐทิศประกอบด้วย วงจักร กลางวงจักร มีอักษรเป็นอุ หรือเลข 9 รอบวงจักร มีรัศมีเปล่งออกโดยรอบ เหนือจักรเป็นรูปเศวตฉัตร 7 ชั้น ตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัฐทิศ หมายความว่า ทรงมีพระบรมเดชานุภาพในแผ่นดิน โดยที่วันพระบรมราชาภิเษกตามโบราณราชประเพณีได้เสด็จประทับเหนือพระที่นั่งอัฐทิศ สมาชิกรัฐสภาถวายน้ำอภิเชกจากทิศทั้งแปด

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีการดำเนินการจัดทำของที่ระลึกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้สำหรับเป็นของที่ระลึกในงานต่าง ๆ หากแต่ด้วยตราประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นคือพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ 9 ทำให้การนำไปใช้งานสำหรับของที่ระลึกนั้นเกิดความไม่เหมาะสมที่จะนำพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ 9 มาใช้งานต่าง ๆ อีกทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศล้วนใช้ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏในรูปแบบเดียวกันคือพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ 9 โดยมีความต่างแต่เพียงตัวอักษรระบุชื่อมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สร้างเอกภาพในด้านความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏหากแต่ไม่สามารถเกิดความแตกต่างให้เกิดความจดจำในความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรจึงจัดทำตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในของที่ระลึกต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยในการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรครั้งนี้สะท้อนอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ด้วยการใช้ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย คือ ต้นสักทอง เป็นไม้ที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย เพราะเป็นต้นไม้ที่มีค่า และมีรากสูงกว่าไม้ชนิดอื่น ไม้สักทองเป็นไม้ ที่มีเนื้อสวยงามทั้งลักษณะของสีและลวดลายไม้ เป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยาวนานนับร้อยปี เป็นไม้ที่ขึ้นทางภาคเหนือของประเทศไทย และสีประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สีแสด เป็นสีแทนอิฐหรือศิลาแลงที่ประกอบขึ้นเป็นกำแพง หมายถึง ความมั่นคง และ สีขาว เป็นสีแทนศาสนา หมายถึง ความดี คือ จริยธรรม คุณธรรม ปัญญาธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ กำหนดรูปแบบสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์องค์กรสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรและออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคคลทั่วไปในจังหวัดกำแพงเพชร

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลทั่วไปในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 100 คน วิธีการเลือกตัวอย่าง โดยสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อใช้สำหรับของที่ระลึกมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูล ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและข้อมูล อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 3 นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล มาสร้างสรรค์ผลงานออกแบบตามกระบวนการสร้างสรรค์ ดังนี้

- 3.1 กำหนดโจทย์และความต้องการในการตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- 3.2 การนำเสนอแนวคิดเบื้องต้นในการตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- 3.3 การออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

3.4 ประเมินผลงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน และผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร จำนวน 3 ท่าน

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรตามผลการประเมินผลงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองนำตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมาใช้กับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลความพึงพอใจงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรจากบุคคลทั่วไป จำนวน 100 ท่าน

ขั้นตอนที่ 6 อภิปรายผล สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเป็นผลงานออกแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กับผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กรเพื่อให้ได้มาซึ่งโจทย์และความต้องการในการตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบตราสัญลักษณ์ที่ได้รับการออกแบบ ผู้ตอบแบบประเมินคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน และผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลความเหมาะสมกับรูปแบบตราสัญลักษณ์และความต้องการเพิ่มเติมในการพัฒนารูปแบบก่อนจัดทำต้นแบบ มีประเด็นประเมินความเหมาะสมดังนี้ 1) สร้างความมีเอกลักษณ์ 2) ดูเรียบง่ายสร้างความจดจำ 3) มีความเป็นสากล ร่วมสมัย และ 4) ใช้งานง่าย เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์

3. แบบประเมินความความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปที่มีต่อต้นแบบตราสัญลักษณ์ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนา มีประเด็นประเมินความเหมาะสมดังนี้ 1) สร้างความมีเอกลักษณ์ 2) ดูเรียบง่ายสร้างความจดจำ 3) มีความเป็นสากล ร่วมสมัย และ 4) ใช้งานง่าย เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยแบบสอบถามแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง มีเหมาะสมอยู่ในระดับดีที่สุด

4 หมายถึง มีเหมาะสมอยู่ในระดับดี

3 หมายถึง มีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบประเมินที่ผ่านการกรอกครบถ้วน

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้ การวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดการแปลความของค่าเฉลี่ย ดังนี้

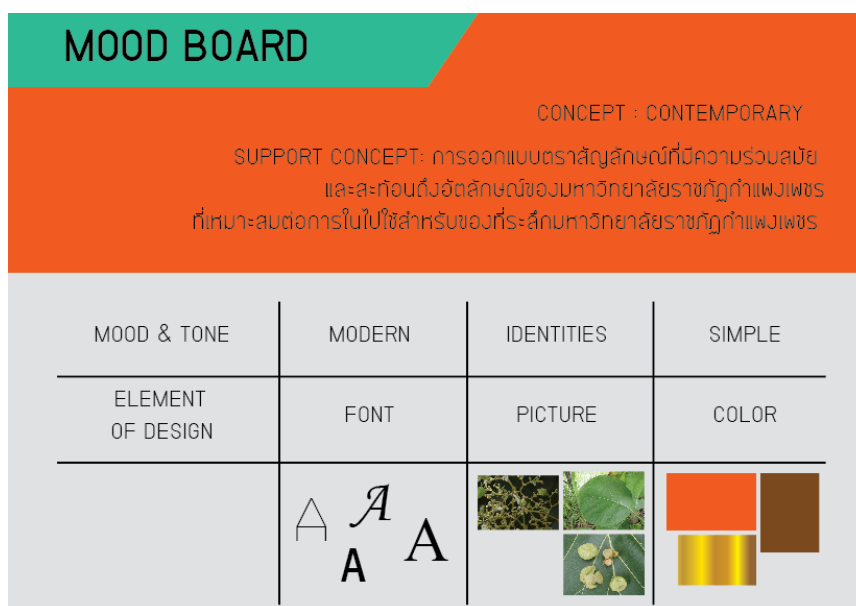
ระดับมากที่สุด	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ	4.51 - 5.00
ระดับมาก	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ	3.51 - 4.50
ระดับปานกลาง	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ	2.51 - 3.50
ระดับน้อย	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ	1.51 - 2.50
ระดับน้อยที่สุด	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ	1.00 - 1.50

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลงานการออกแบบตราสัญลักษณ์เอกลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. ได้ชุดต้นแบบตราสัญลักษณ์เอกลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่นำไปประยุกต์ใช้ในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรตราสัญลักษณ์เอกลักษณ์องค์กรเพื่อใช้เป็นตราสัญลักษณ์ในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูล ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและข้อมูล อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรร่วมกันระหว่างนักออกแบบ 3 ท่านและผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร 3 ท่าน พบว่าอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) สีประจำมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย สีแสด และ สีขาว 2) ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย คือ ต้นสักทอง โดยปัจจุบันมีความพยายามที่จะใช้ส่วนประกอบต่าง ๆ ของต้นสักทองมาใช้ในการออกแบบอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หลังจากผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจึงทำการกำหนดโจทย์และความต้องการในการตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยความต้องการต้องการในการตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร คือ ต้องการตราสัญลักษณ์ที่มาจากต้นสักทองหรือส่วนประกอบต่าง ๆ ของต้นสักทองตามความเหมาะสม และใช้สีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรหรือสีทอง อีกทั้งต้องการให้ตราสัญลักษณ์มีความทันสมัย เรียบง่ายต่อการจดจำ โดยการระบุกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียน นักศึกษา และคนทำงาน ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จากการกำหนดโจทย์และความต้องการและ จึงมีการนำเสนอแนวคิดเบื้องต้นในการตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร คือการทำตราสัญลักษณ์ที่มีความร่วมสมัย เพื่อง่ายต่อการนำไปใช้งานในรูปแบบต่าง ๆ โดยแทนจะใช้คำว่า “มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร” ซึ่งมีความยาวจึงปรับเปลี่ยนมาใช้ตัวอักษรย่อภาษาอังกฤษ คือ “KPRU” เพื่อความเหมาะสมในการออกแบบตราสัญลักษณ์ แทนโดยมีภาษาอังกฤษชื่อเต็มของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรว่า คือ “KAMPHAENG PHET RAJABHAT UNIVERSITY” กับอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันอีกทั้งยังเป็นสากลเพื่อรองรับนักศึกษาและอาจารย์จากต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการใช้อักษรที่เรียบง่ายดูทันสมัย และใช้ภาพจากการลดทอนรายละเอียดของดอกสักทอง เนื่องจากคนทั่วไปรู้จักลักษณะลำต้น และใบของต้นสักทอง หากแต่ดอกสักทองนั้นมีขนาดเล็ก และอยู่สูง จึงทำให้น้อยคนจะเคยได้เห็นดอกสักทอง จึงต้องการนำเสนอลักษณะของดอกสักทองเพื่อให้เกิดการจดจำ และเลือกใช้สีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรตามความต้องการที่ได้จากการทำการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและข้อมูล อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดังภาพที่ 1

ภาพ 1 mood board แสดงแนวคิดเบื้องต้นในการตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตาราง 1 การออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

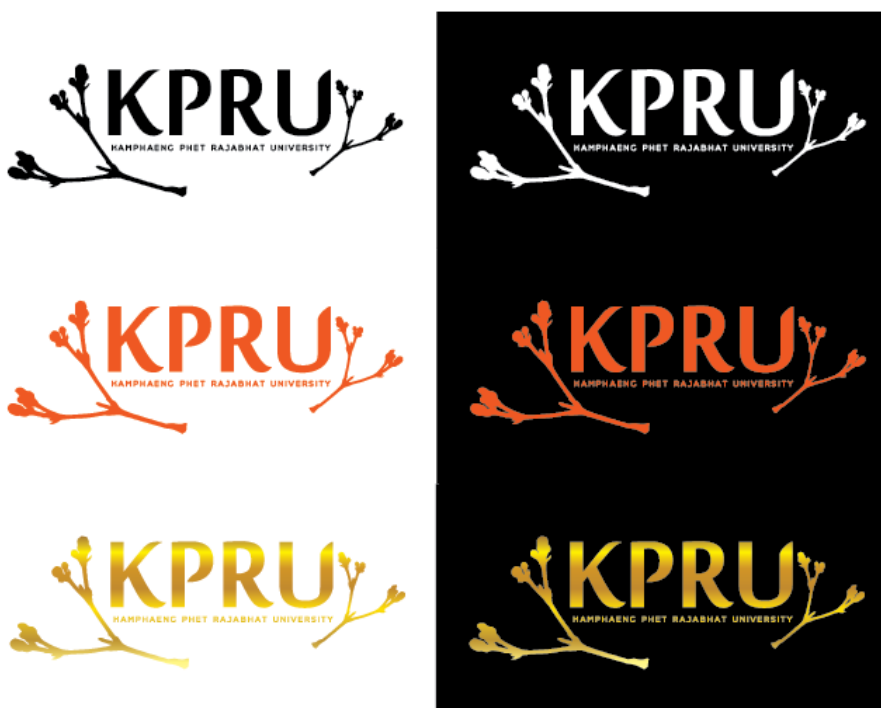
ลำดับที่	ตราสัญลักษณ์	ลำดับที่	ตราสัญลักษณ์	ลำดับที่	ตราสัญลักษณ์
1		10		19	
2		11		20	
3		12		21	
4		13		22	
5		14		23	
6		15		24	
7		16		25	
8		17		26	
9		18		27	

จากตารางที่ 1 นักออกแบบทำการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรตามแนวคิดทั้งหมด 27 รูปแบบ เป็นรูปแบบสีดำเพื่อประเมินผลงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่มีความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจำนวน 2 ท่าน และผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร จำนวน 3 ท่าน โดยผลทั้ง 5 ท่าน เลือกตราสัญลักษณ์ที่ 26 หากแต่ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบอีก 1 ท่าน เลือกตราสัญลักษณ์ที่ 18 นักออกแบบจึงทำการพัฒนาตราสัญลักษณ์ที่ 26 มาทำการพัฒนาตราสัญลักษณ์ด้านสีของตราสัญลักษณ์ตามภาพที่ 2

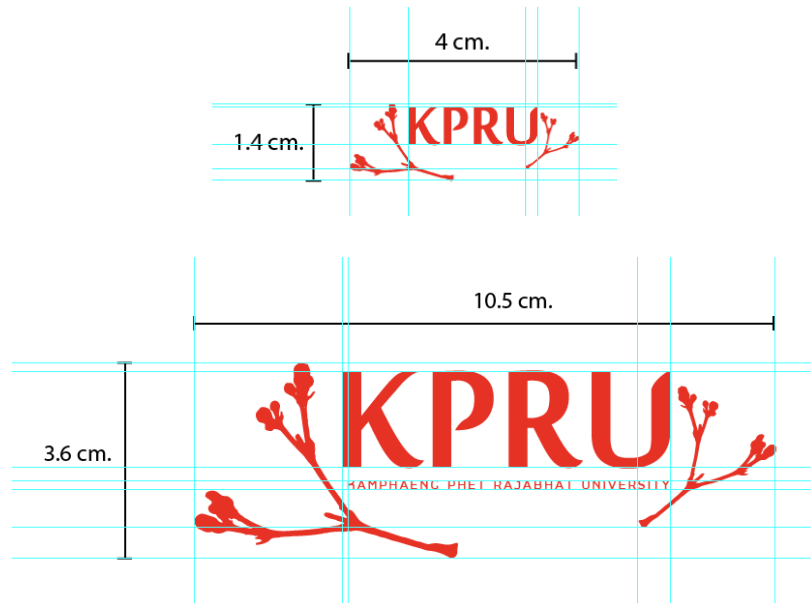
ภาพ 2 ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ได้จากการพัฒนา

ทำการปรับปรุงแก้ไขตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีตามผลการประเมินผลงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร โดยมีการทำตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในรูปแบบสีดำ สีขาว สีแดง และสีทอง ดังภาพที่ 3

ภาพ 3 ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในสีต่างๆ

โดยตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่มีขนาดเล็กสุดโดยมีแต่สัญลักษณ์ไม้ไผ่ “KAMPHAENG PHET RAJABHAT UNIVERSITY” กำกับอยู่ที่ กว้าง 4 เซนติเมตร สูง 1.4 เซนติเมตร และตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่มีขนาดเล็กสุดโดยใส่ “KAMPHAENG PHET RAJABHAT UNIVERSITY” กำกับอยู่ที่ กว้าง 10.5 เซนติเมตร สูง 3.6 เซนติเมตร ดังภาพที่ 4

ภาพ 4 ขนาดของตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เมื่อได้ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จึงทดลองนำตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมาใช้กับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยใช้ตราสัญลักษณ์สีแดงกับผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋า เนื่องจากกระเป๋ามีลวดลายสีเขียวบนพื้นขาวทำให้ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรสีแดงนั้นโดดเด่น และใช้ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรสีดำบนผ้าพันคอ เนื่องจากผ้าพันคอมีสีพื้นเป็นสีส้ม

ภาพ 5 การทดลองใช้ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรกับผลิตภัณฑ์

ตาราง 2 ปัจจัยด้านบุคคล

ปัจจัยด้าน	การวัดค่า	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	41	41
	หญิง	59	59
	รวม	100	100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	20	20
	21 ปี -30 ปี	18	18
	31 ปี -40 ปี	22	22
	41 ปี -50 ปี	28	28
	51 ปี ขึ้นไป	12	12
	รวม	100	100
รายได้	ต่ำกว่า 10,000	25	25
	10,001-15,000	12	12
	15,001-20,000	20	20
	20,000 ขึ้นไป	43	43
	รวม	100	100

และจากการประเมินผลความพึงพอใจงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรจากบุคคลทั่วไป จำนวน 100 ท่าน การวิเคราะห์ผลปัจจัยด้านบุคคลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยแบ่งตามปัจจัยบุคคลพบว่า ปัจจัยด้านเพศ เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 41 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 59

ปัจจัยด้านอายุ อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 อายุระหว่าง 21- 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18 อายุระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22 อายุระหว่าง 41- 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28 อายุระหว่าง 51ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12 ปัจจัยด้านรายได้ รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25 รายได้ 10,000 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12 รายได้ 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 รายได้ 20,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43

ตาราง 3 ความพึงพอใจของการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประเด็นประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความของค่าเฉลี่ย
ตราสัญลักษณ์มีความสวยงาม	4.31	0.41	มาก
สีตราสัญลักษณ์มีความเหมาะสม	4.10	0.32	มาก
สร้างความมีเอกลักษณ์	4.28	0.45	มาก
ดูเรียบง่ายสร้างความจดจำ	4.35	0.47	มาก
มีความเป็นสากล ร่วมสมัย	4.46	0.50	มาก
ใช้งานง่าย เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.43	0.49	มาก

จากการวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ คือ 1) สร้างความมีเอกลักษณ์ 2) ดูเรียบง่ายสร้างความจดจำ 3) มีความเป็นสากล ร่วมสมัย และ 4) ใช้งานง่าย เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ผลการประเมินความพึงพอใจงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่าความพึงพอใจงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีความพึงพอใจในระดับมากในทุก ๆ ประเด็น หากแต่ความพึงพอใจงานการออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรในประเด็นมีความเป็นสากล ร่วมสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.46 ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐานที่ 0.50 การแปลความพึงพอใจของค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือประเด็นใช้งานง่าย เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.49 การแปลความพึงพอใจของค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยกว่าทุก ๆ ประเด็นคือประเด็นสร้างความมีเอกลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.45 การแปลความพึงพอใจของค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ดังตารางที่ 2

อภิปรายผล

ด้านการออกแบบตราสัญลักษณ์เกิดจากการนำอัตลักษณ์ คือ ดอกสักทองของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมาออกแบบ โดยใช้รูปทรงธรรมชาติในการออกแบบตราสัญลักษณ์ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์ (2544) ที่กล่าวว่าตราสัญลักษณ์สามารถออกแบบได้จากแรงบันดาลใจจากธรรมชาติสิ่งแวดล้อม (Natural Form) ได้แก่ ภาพดอกไม้ ใบไม้ ภูเขา สัตว์ ดวงดาว ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ฯลฯ จัดเป็นสัญลักษณ์ที่เกิดจากธรรมชาติ (Natural Symbol) โดยการนำดอกสักทองมาทำการตัดทอนรายละเอียดให้เรียบง่าย สะดวกต่อการใช้งานในเชิงตราสัญลักษณ์และสื่อถึงอัตลักษณ์ความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา จันทราสาและคณะ (2553) ว่าด้วยเรื่อง การพัฒนาตราสัญลักษณ์และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์น้ำตาลมะพร้าว อำเภออบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามโดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการออกแบบตราสัญลักษณ์ควรได้แรงบันดาลใจมาจากสิ่งรอบตัว ของกลุ่มมีความเรียบง่าย ร่วมสมัย ใช้งานได้ง่ายและสื่อถึงกิจกรรมหรือปรัชญาของกลุ่ม และยังสอดคล้องกับ ศิริพงศ์ พะยอมแย้ม(2537) ที่กล่าวว่ากรออกแบบสัญลักษณ์ควรมีรูปลักษณ์ ที่น่าจดจำ ให้ความรู้สึกคุ้นเคย แต่ต้องดูไม่ธรรมดา ควรเรียบง่าย สื่อความหมายได้รวดเร็ว แต่สมบูรณ์พร้อมด้วยสาระและรายละเอียด มีความร่วมสมัย เหมาะกับกาลเวลาไม่ล้ายุคจนทำให้ล้าสมัยได้โดยเร็ว ควรสะดวกต่อการใช้งานดูเหมาะสมกับปรัชญาและกิจกรรมของ ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

การออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อความหมายของตราสัญลักษณ์ให้ตรงกับภาพลักษณ์ที่กำหนดให้มากที่สุด โดยมีการพูดคุยเพื่อให้รายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร เนื่องจากออกแบบตราสัญลักษณ์ให้ตรงกับลักษณะขององค์กร จะช่วยให้สามารถสื่อสารความหมายได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับ ปาพจน์ หนูนุ กักดี (2553) ที่มีแนวคิดว่ตราสัญลักษณ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการออกแบบเรขศิลป์และการออกแบบ เอกลักษณ์ขององค์กรหรือของสินค้าที่ต้องจดจำ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้บริโภค ดังนั้นก่อนการออกแบบจึงควรมี การกำหนดเสียก่อนว่ามีตราสัญลักษณ์ประเภทใดบ้างที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ให้เหมาะสมกับสินค้า รสนิยม ผู้บริโภค หรือองค์กรนั้น ๆ ซึ่งก็จะเป็นส่วนช่วยให้เห็นทิศทางในการออกแบบ อีกทั้งช่วยให้ไม่ต้องเสียเวลาในการ ทดลองออกแบบตราสัญลักษณ์หลาย ๆ ประเภท และยังสอดคล้องกับ Philip Kotler (2000) ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการตลาดอธิบายถึงคำภาพลักษณ์(Image) ว่าเป็นองค์รวมของความเชื่อ ความคิดและความประทับใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทัศนคติและการ กระทำใดๆที่คนเรามิ่ต่อสิ่งนั้นจะมีความเกี่ยวพันอย่างสูงกับภาพลักษณ์ของสิ่งนั้น ๆ

การเลือกใช้สีให้การออกแบบตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร นั้นเลือกเป็นสีแสด สีของมหาวิทยาลัยในงานที่เรียบง่าย และเลือกใช้สีทองสำหรับงานที่ไม่ความหรูหรา ซึ่งสอดคล้องกับกัญญกั ฉันทศิริเดชา(2557) กล่าวว่า “บางคนอาจจะลืมสิ่งสำคัญในข้อนี้ไป เพราะอาจจะไม่ได้ลงมือออกแบบโลโก้มาเป็นปีๆ การเลือกสีให้โลโก้นั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างที่สุด และเป็นองค์ประกอบสำคัญมากเท่าๆกับรูปร่างเลยทีเดียว เราแทบไม่เห็นเลยว่าโลโก้ที่ประสบความสำเร็จนั้นมี สี ขาว ดำ โลโก้ที่ประสบความสำเร็จนั้นมักจะมีสี แต่เป็นสีแบบเรียบง่ายอย่างเช่น สีขั้นที่1 คือสีที่ไม่ถูกผสม หรือแม่สีได้แก่ สี แดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน และสีขั้นที่2 คือสีที่ได้จากสีขั้นที่1 หรือแม่สีผสมกันจะได้เป็น สีส้ม สีเขียว สีม่วง ควรเลือกใช้สีประมาณ 2-3 สีเท่านั้น เพราะการเลือกใช้หลากหลายสีในโลโก้เดียวนั้น จะทำให้สับสนจนทำให้เราไม่สามารถจดจำได้ว่า สีใดเป็นสีหลัก อีกทั้งยังมีความยากลำบากต่อการนำไปใช้ใน Corporate Identity (เอกลักษณ์องค์กร) และเครื่องมือการตลาดอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะอันเป็นผลมาจากการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. จากการประเมินความพึงพอใจในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่าประเด็นสีตราสัญลักษณ์มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ระดับน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ แม้จะมีค่าเฉลี่ยที่ 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.32 การแปลความพึงพอใจของค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากก็ตาม ด้วยเนื่องจากสีของตราสัญลักษณ์เป็นการใช้สีแบบสีเอกรงค์ (Monochromes) ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเรื่องสีสำหรับตราสัญลักษณ์

2. การออกแบบตราสัญลักษณ์ผู้ออกแบบไม่ควรออกแบบให้มีลักษณะที่ยุ่งยากจนทำให้อ่านไม่ออกถ้ายุ่งยากเกินไปจนอ่านไม่ออก ย่อมจะส่งผลเสียต่อการจำจด

เอกสารอ้างอิง

กัญญ์ค ฉันทศิริเดชา .(2557). **หลักการและขั้นตอนออกแบบโลโก้**. เข้าถึง : kromchol.rid.go.th. (15 พฤศจิกายน 2557).

ปาพจน์ หนูนุกัคดี. (2553). **หลักการและกระบวนการออกแบบงานกราฟิกดีไซน์**.นนทบุรี : โอดีซี พรีเมียร์

พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์ .(2544). **เทคนิคการออกแบบงานกราฟิก**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น

รจนา จันทราสา และคณะ. (2553). รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาเอกลักษณ์ลวดลายบ้าน เชียงเพื่อประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติกเพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจังหวัดอุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ศิริพงศ์ พะยอมแย้ม .(2537). **กระบวนการพิมพ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

Kotler, Philip. (2000). **Marketing Management**. The Millennium edition. New Jersey: Prentic - Hall.